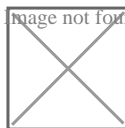

28 Δεκεμβρίου 2015

Άγιος Νεκτάριος: προστάτης των Ολυμπιακών αγώνων (Αριστοτέλης Χρ. Ευτυχιάδης, Επ. Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών)

/ [Πεμπουσία](#)

Image not found or type unknown

Στιγμιότυπο από την τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, στις 13 Αυγούστου του 2004.
Φωτ.: Νίκος Λουπάκης

Η νεωτέρα χριστιανική Ελλάδα, χωρίς να αποβάλει τα ιστορικά πνευματικά σύμβολα των Ολυμπιακών Αγώνων, τα οποία σηματοδοτούν τη θρησκευτικότητα των αγώνων αυτών, και τις πνευματικές τους διαστάσεις, πρέπει εν τούτοις να καταστήσει σαφή την παρουσία του Θεού, τον οποίο πιστεύει και επικαλείται σε όλες τις περιστάσεις οι οποίες την αφορούν. Πρέπει να αναζητήσει τον Άγιο Προστάτη των αγώνων και να τους εντάξει κάτω από την προστασία του, γιατί όντως υπάρχει ο Άγιος των αγώνων και των σταδίων, ο Άγιος Νεκτάριος, για λόγους τους οποίους εκθέτουμε στη συνέχεια.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αναγνωρίζονται διεθνώς ως η συνέχεια των αγώνων της αρχαίας Ολυμπίας, όπου τα ελληνικά κράτη-πόλεις, αφήνοντας κατά μέρος τους πολέμους και κάθε είδους εχθρότητες, προσπαθούσαν, υπό τη σκιά και την προστασία των θεών τους και μέσα στο πνεύμα της ειρήνης, να προβάλουν, μέσα από τα αγωνίσματα των επίλεκτων αθλητών τους, τα ιδανικά «του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού». Οι ειρηνικοί αυτοί αθλητικοί αγώνες είχαν ως στόχο τους να διδάξουν στον ελληνικό λαό την ευγενική άμιλλα και να κατασιγάσουν τις πολεμικές αναμετρήσεις. Σε αυτό συντέλούσε και το γεγονός ότι ήταν «στενά συνδεδεμένοι με θρησκευτικές εκδηλώσεις και αποτελούσαν μέρος της λατρείας». Σύμφωνα με τον σκοπό και το πλαίσιο του ιερού χώρου όπου ετελούντο, υπήρχε και ο ειδικός προστάτης των αγώνων αυτών, όπως ο Δίας και ο Απόλλων. Ακόμη και πολύ αργότερα, όταν βαθμιαίως μετασχηματίστηκαν σε γνησίους αθλητικούς αγώνες, δεν έπαψαν «να συνδέονται με τη θρησκεία» και να «γίνονται προς τιμήν μιας θεότητας».

Από την αναβίωσή τους το 1896, με τη συμμετοχή πλέον της παγκοσμίου κοινότητας, το θρησκευτικό ιστορικό νόημα και πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων εκφράζεται μέσα από το τελετουργικό αφήγησης της ολυμπιακής φλόγας, η οποία και τότε έκαίγε άσβεστη ημέρα και νύκτα, καθώς και τον ολυμπιακό ύμνο, στον οποίο δεσπόζει η μορφή του Απόλλωνος. Αυτό για λόγους ιστορικούς είναι θαυμάσιο, διότι διατηρεί το εντόνως θρησκευτικό πνεύμα των αγώνων αυτών και τους καθιστά ευγενείς και ειρηνικούς.

Το πνεύμα αυτό παραμένει ουσιώδες και σήμερα σε επίπεδο αθλητών, διότι οι ολυμπιονίκες μας επικαλούνται την δύναμη του Θεού στο εγχείρημά τους, όχι μόνον λεκτικώς, αλλά και ασφαλιζόμενοι με το σημείο του Σταυρού. Αυτό διαπιστώνεται μέσω της τηλεοράσεως και για τους άλλους χριστιανούς αθλητές, ασφαλώς, δε, θα ισχύει και για τους αθλητές άλλων, μη χριστιανικών θρησκευμάτων, οι οποίοι έχουν τον δικό τους τρόπο επικλήσεως του Θεού. Οι ίδιοι οι αθλητές δηλαδή, εκτός της αθλητικής, παιδευτικής, κοινωνικής, ειρηνικής,

πολιτικής, πολιτισμικής, εθνικής και παγκοσμίου προοπτικής, αποδίδουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες και την αληθινή πνευματική τους διάσταση, το υψηλό ηθικό και θεοπρεπές κύρος, όπως ακριβώς το ήθελαν οι αρχαίοι μας «δαισιδαίμονεστεροι» πρόγονοι και ιδρυτές των αγώνων αυτών.

Τρία χρόνια προ της διεξαγωγής των πρώτων συγχρόνων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 1896, ο Άγιος Νεκτάριος Κεφαλάς, ο εν Αιγίνη, «ο πάλαι ποτέ Μητροπολίτης Πενταπόλεως», σε μελέτη του υπό μορφή εγγράφου ομιλίας «Περί Γυμναστικής», αναφέρεται στην αξία και τον σκοπό της γυμναστικής αθλήσεως και των αθλοπαιδιών για τους νέους. Την ομιλία εξεφώνησε ο ίδιος στα εγκαίνια Γυμναστικού Συλλόγου στην Κύμη της Ευβοίας, την 21η Αυγούστου του έτους 1893. Όπως δε ετόνισε, τότε «η ευέλπιδα της Κύμης νεολαία» είχε «την πρωτοβουλίαν και το θάρρος όπως... θέση πρώτη το βήμα προς τα πρόσω και δώση την πρώτην ώθησιν προς την πρόοδον». Αυτό συνέβη μόνον δύο χρόνια μετά την ίδρυση του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου, το 1891, στην Αθήνα, και αφορούσε μία καθαρώς ιδιωτική πρωτοβουλία εκ μέρους των νέων.

Ακολουθώντας «τον Σταγειρίτη φιλόσοφον Αριστοτέλη», κατά τον οποίο «τα τε υπερβάλλοντα γυμνάσια και τα ελλείποντα φθείρει την ψυχήν, σώζεται δε η σωφροσύνη υπό της μεσότητος», επαναφέρει και αναδεικνύει όλα τα στοιχεία εκείνα τα οποία συνιστούσαν την άθληση στους Ολυμπιακούς Αγώνες, και αποκλείει εκ προοιμίου τον αυτοσκοπό της αθλήσεως: «Η σύμμετρος σωματική γυμνασία εθεωρήθη απ' αιώνων υπό πάντων των πεπολιτισμένων εθνών ως αναγκαία άσκησις και αναπόσπαστος ακόλουθος και σύντροφος παντός ελευθέρου και ευηγμένου πολίτου και της τελείας παιδεύσεως ο αληθής χαρακτήρ».

Σημειώνει την παρουσία Γυμναστικών Συλλόγων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, οι οποίοι, όπως λέγει, αποτελούν φυτώριο, όχι μόνον για την άθληση, άλλα και την παιδεία της νεότητας: «Της αρμονικής γυμνασίας των δυνάμεων της ψυχής και του σώματος, της εγκαινιζομένης σήμερα υπό του συστάντος σήμερα Γυμναστικού Συλλόγου της μουσικοτραφούς νεότητος, συνήλθομεν να τελέσωμεν τα εγκαίνια... Η σύστασις του Συλλόγου τούτου... προώρισται να αναδείξη καλούς καγαθούς άνδρας», οι οποίοι δύνανται να καταστούν «ωφέλιμοι τη τε πόλει και τη κοινωνία και τη πατρίδι... ωφελιμότατοι προς τε το έθνος και την ανθρωπότητα εν γένει».

Ως νόημα των αγώνων και τελικό σκοπό τους καθόριζε την «αρέταν πολύμοχθον», κατά την έκφραση του Αριστοτέλη, και «την σωφροσύνην», την οποία θεωρούσε «σύμβολον της υγείας της ψυχής και μητέρα πάσης αρετής». Κατά τον Άγιο Νεκτάριο, οι αγώνες είχαν πνευματική προοπτική, να αναδείξουν «άνδρας τελείως μεμορφωμένους, ικανούς προς πάσαν επιχείρησιν», καθ' όσον «η άσκησις

προθυμότερους προς τους αγώνες καθιστά διά την έξιν, και φιλοπονωτέρους διά την προς τους πόνους οικείωσιν». Ο Άγιος Νεκτάριος έδιδε τόση σημασία στους αθλητικούς Συλλόγους, ώστε να σημειώνει με έμφαση ότι η «πεπολιτισμένη Ευρώπη αριθμεί τσοσούτους συλλόγους γυμναστικούς, ων το πλήθος υπερβαίνει τον αριθμόν των σχολείων».

Σημείωση: Το παρόν κείμενο είναι το πρώτο μέρος του άρθρου «**Ο Άγιος Νεκτάριος, προστάτης της γυμναστικής αθλήσεως και των Ολυμπιακών αγώνων**» του Αριστοτέλη Χρ. Ευτυχιάδη, Επίκουρου Καθηγητή της Ιστορίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρώτη δημοσίευση: Περιοδικό «Τόλμη» της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Τεύχος 9, Ιούνιος 2001, σελίδες 62-65.